

Schuttelaar
& Partners

ESRS E4 Biodiversiteit en ecosystemen

Uitgangspunten CSRD

Versie: 17 december 2024

Door: Tijmen de Vries

— — Agenda

- Uitgangspunten CSRD
- Dubbele Materialiteit en biodiversiteit
- Onderdelen ESRS E4 biodiversiteit en ecosystemen
- Uitdagingen CSRD implementatie en biodiversiteit

Uitgangspunten CSRD

Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

Wat is het?

Verplichte jaarlijkse publicatie van ESG-informatie (Environment, Social, Governance) - zowel positieve als negatieve effecten, risico's en kansen.

Wat is het doel?

Het zal de rapportage over duurzaam ondernemen consistenter, gestandaardiseerd, vollediger en transparanter maken.

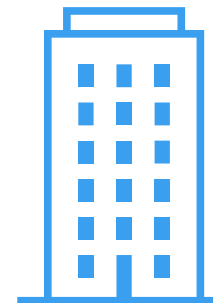
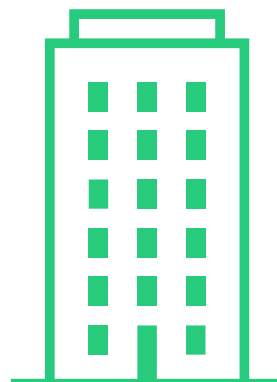
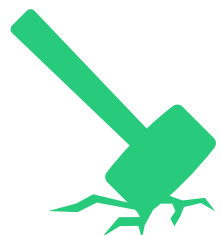

Wat is de impact?

Het vergemakkelijkt een meer op duurzaamheid gericht financieel systeem door banken en investeerders in staat te stellen beter geïnformeerde beslissingen te nemen.

Wanneer eerste CSRD-rapportage?

2023

2024*

2025

2026

2027

CSRD
van kracht

CSRD omgezet in
nationale wetgeving
door lidstaten

Grote, beursgenoteerde
bedrijven & instellingen
van openbaar belang

Grote bedrijven

Beursgenoteerde mkb-
bedrijven

Boekjaar 2024

Boekjaar 2025

Boekjaar 2026

Publicatie 2025

Publicatie 2026

Publicatie 2027

Twee criteria:
Omzet: > 50 miljoen
Balans: > 25 miljoen
Werknemers: > 250

Wat zijn de CSRD-vereisten?

1

Dubbele materialiteit als basis voor verslaglegging

Impacts op, risico's en kansen van Environment (E), Social (S) en Governance (G).

2

Rapporteren

Verplicht volgens de European Sustainability Reporting Standards (ESRS).

3

Digitale data en tagging in XBRL

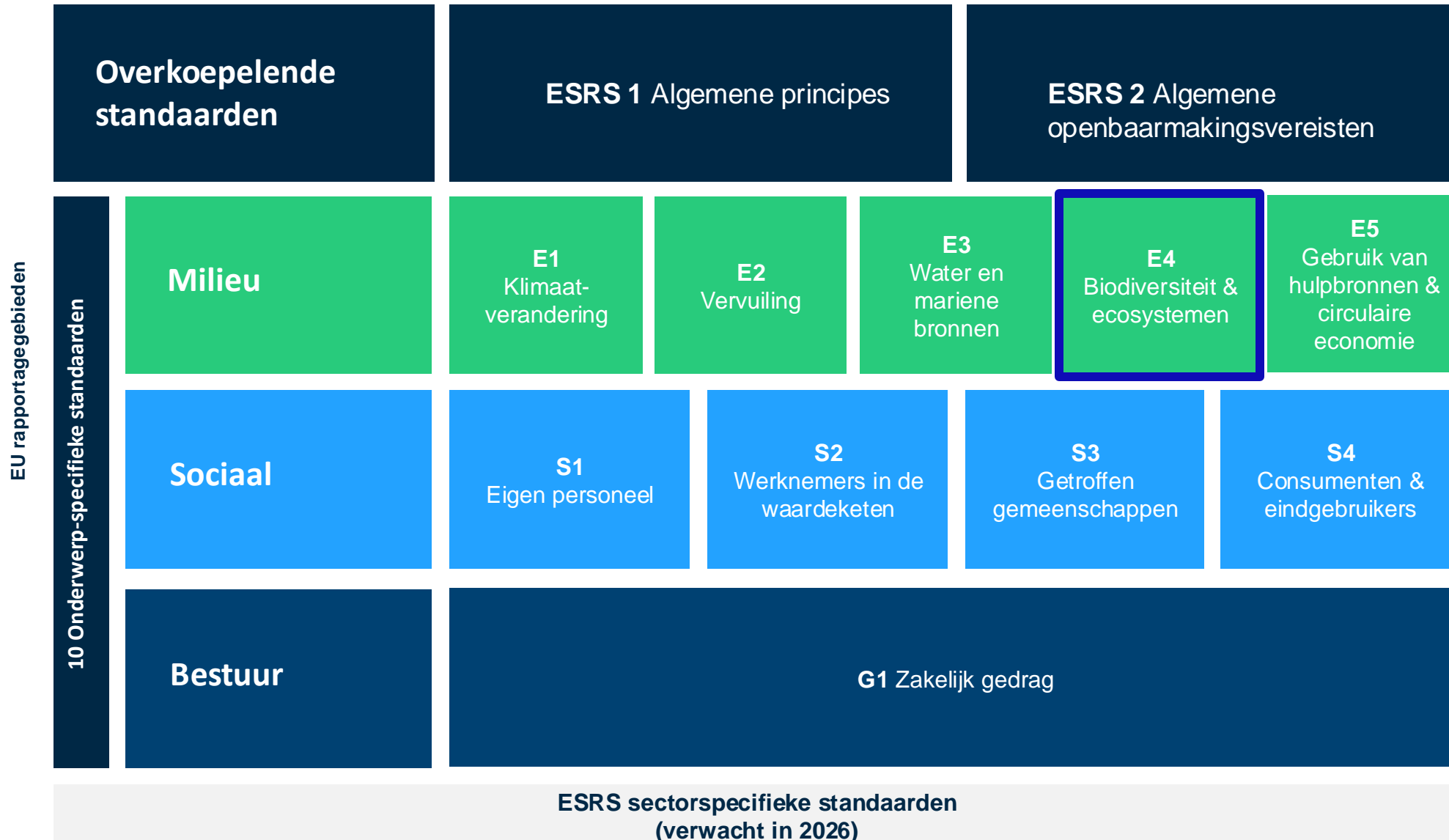
Of elektronisch format: human & machine readable

4

Third party assurance

'Limited' assurance duurzaamheids-informatie door een onafhankelijke en deskundige partij

European Sustainability Reporting Standards (ESRS)

Dubbele materialiteit

ESG
milieu, maatschappij, bestuur

Impact materialiteit

Inside-out perspectief:
gevolgen die voortvloeien
uit de eigen waardeketen
van het bedrijf

Financiële materialiteit

Outside-in perspectief:
financiële risico's en kansen
voor het bedrijf en zijn
waardeketen

E4 Biodiversiteit & ecosystemen

Twee perspectieven:

- **Financiële materialiteit:** Financiële risico's & kansen door afhankelijk te zijn van biodiversiteit en ecosystemen (ecosysteemdiensten zoals voedsel, schone lucht, bodemvruchtbaarheid en drinkwater).
- **Impactmaterialiteit:** hoe een bedrijf biodiversiteit en ecosystemen beïnvloedt, inclusief de mate waarin het bijdraagt aan de oorzaken van het verlies en de achteruitgang van biodiversiteit en ecosystemen:
  - Verandering in land- en zeegebruik: bijv. ontbossing voor uitbreiding van de landbouw.
  - Overexploitatie: bijv. overbevissing.
  - Klimaatverandering: bijv. woestijnvorming door stijgende temperaturen.
  - Vervuiling: bijv. vervuiling door het gebruik van pesticiden.
  - Introductie van invasieve soorten: bijv. overbrenging van invasieve soorten over de wereld via vrachtvervoer.

— —

Rapportagevereisten ESRS

E4 biodiversiteit en

ecosystemen

Onderdelen van ESRS E4 Biodiversiteit en ecosystemen

Directe drukfactoren biodiversiteitsverlies

- Klimaatverandering
- Verandering in gebruik land, zoet water en zee
- Directe exploitatie
- Invasieve exoten
- Verontreiniging
- Overig

Impact op toestand soorten

Voorbeelden:

- Populatiegrootte soort
- Mondiaal risico uitsterven soort

Impact op omvang en toestand ecosystemen

Voorbeelden:

- Landdegradatie
- Verwoestijning
- Bodemafdekking

Impacts op en afhankelijkheden van ecosysteemdiensten

E4 Biodiversiteit & ecosystemen

- **Transitieplan** (E4-1): bedrijven moeten rapporteren over de integratie van biodiversiteit in de strategie van het bedrijf en hoe ze een bijdrage leveren aan het behalen van specifieke doelstellingen, zoals de EU Biodiversiteitsstrategie.
- **Beleid biodiversiteit en ecosystemen** (E4-2): bedrijven moeten rapporteren hoe ze omgaan met hun impacts op biodiversiteit en ecosystemen.
- **Acties en middelen** (E4-3): bedrijven moeten rapporteren over acties die zijn ondernomen en middelen die zijn toegewezen om biodiversiteit en ecosystemen te beschermen en te herstellen.

E4 Biodiversiteit & ecosystemen

- **Doelstellingen** (E4-4): Bedrijven zijn verplicht om doelstellingen met betrekking tot biodiversiteit en ecosystemen vast te stellen en daarover te rapporteren, inclusief voortgang en wetenschappelijk bewijs.
- **Impactmaatstaven** (E4-5): Bedrijven moeten hun impact op de biodiversiteit en veranderingen in ecosystemen openbaar maken. Bijvoorbeeld nabijheid van activiteiten tot kwetsbare gebieden of over de gevolgen voor soorten.
- **Financiële effecten** (E4-6): Bedrijven moeten potentiële financiële effecten (zowel positief als negatief) rapporteren die voortkomen uit risico's en kansen van het bedrijf op en de afhankelijkheid van de biodiversiteit en ecosystemen.

Stappen voor biodiversiteitsstrategie

Breng gevolgen en risico's in kaart

Transitieplan biodiversiteit

ESG Rapportage

Ambitie

- Breng de gevolgen en risico's in kaart.
- Stel (wetenschappelijk onderbouwde) doelen en meetgegevens vast.
- Doelen valideren (SBTN of andere erkende standaarden)

Actie

- Maak een transitieplan om de gevolgen voor de biodiversiteit te beperken.
- Plan integreren in bedrijfsstrategie en bestuur.

Transparantie

- Beoordeel de voortgang van de rapportagevereisten.
- Vraag belanghebbenden om feedback.
- Plan aanpassen om middellange- en langetermijndoelen te halen.

Regelmatig bijwerken van doelen, plan en bedrijfsstrategie om de meest recente wetenschap, nieuwe inzichten en CSRD-vereisten (sector) te weerspiegelen.

Start: Identificeren en beoordelen van materiële gevolgen en risico's voor biodiversiteit en ecosystemen

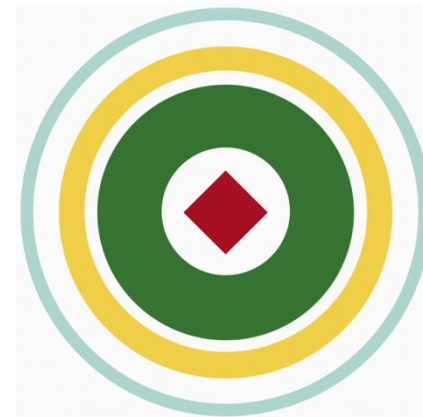
- **Waarom:** verdieping van het materialiteitsproces.
- **Wat:**
  - Identificeer de impact van locaties op de eigen locatie en in de upstream- en downstreamwaardeketen + evalueer de impact: locatiegebaseerde analyse.
  - Overgangs- en fysieke risico's en kansen met betrekking tot biodiversiteit en ecosystemen identificeren en beoordelen
- **Hoe:**

Taskforce on Nature-related
Financial Disclosures

SCIENCE
BASED
TARGETS

Uitdagingen implementatie E4 biodiversiteit en ecosystemen

Uitdagingen implementatie E4 Biodiversiteit & ecosystemen

- Uit een recente PWC survey komen vier belangrijke uitdagingen naar voren voor bedrijven bij CSRD implementatie:
  - 1) **technische complexiteit** (impacts in de gehele waardeketen + data consolidatie),
  - 2) gebrek aan **middelen**,
  - 3) **tijdsdruk** en
  - 4) gebrek aan **expertise**.
- Daarnaast zijn er **specifieke uitdagingen** voor de implementatie van ESRS E4 Biodiversiteit en Ecosystemen.

Uitdagingen implementatie E4 Biodiversiteit & ecosystemen

Meer specifiek:

- **Biodiversiteit is lokaal:** bedrijven moeten hun positieve en negatieve impacts op biodiversiteit in de gehele waardeketen vaststellen.
- **Databeschikbaarheid:** het ophalen van data uit de gehele waardeketen is complex.
- **Het selecteren van indicatoren:** biodiversiteit is niet eenvoudig te vatten in een enkele indicator - zoals bijvoorbeeld CO₂ - het is sterk afhankelijk van de (lokale)context.
- **Het betrekken van stakeholders:** De ESRS onderstreept het belang om stakeholders te betrekken.

VBDO: bedrijven en biodiversiteit

- In juni 2024 heeft BDO haar derde onderzoek gepubliceerd naar bedrijven en biodiversiteit.
- De introductie van de CSRD heeft weldegelijk effect op het commitment van bedrijven op het gebied van biodiversiteit en ecosystemen.
- De groep *koplopers* (o.a. JDE Peet's, Heineken) en *lerende* is gegroeid (o.a. Sligo, Ahold Delhaize).
- De financiële sector is in de lead (o.a. ABN AMRO, a.s.r., ING, NN Groep).
- Van de 29 onderzochte bedrijven was voor 8 biodiversiteit en ecosystemen materieel (28%)

AGM Engagement Report 2024

From Compliance to Leadership

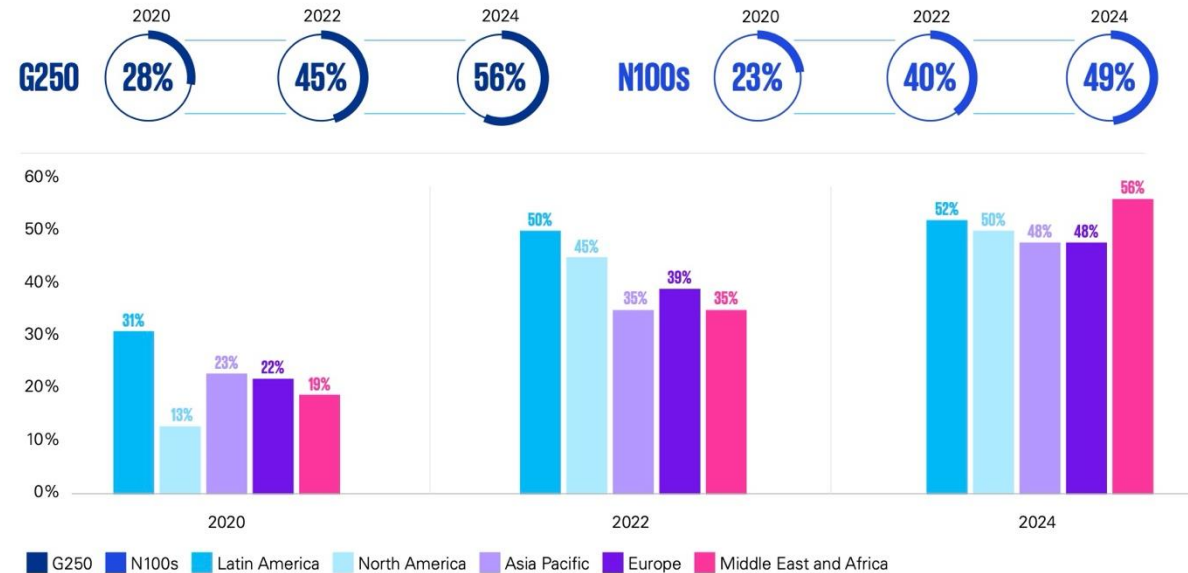
Regulation as a Catalyst for Advancing the Sustainability Strategy

KPMG: biodiversiteitsrapportage

- Het aandeel van de grootste bedrijven (G250) dat rapporteert op biodiversiteit is gegroeid van 28% in 2020 naar 56% in 2024.
- De lancering van TNFD (2021) en de CSRD is een belangrijke verklaring voor deze groei
- Nederland heeft met 83% het hoogste aandeel van grote bedrijven dat rapporteert over biodiversiteit.
- De meeste bedrijven rapporteren op dit moment over hun eerste stappen in het bepalen van hun impacts, risico's en kansen op het gebied van biodiversiteit.

Companies reporting on biodiversity in G250, N100s and by region (2020–2024)

Base: 239 G250 companies and 4,581 N100 that report on sustainability and ESG matters

Questions?

Tijmen de Vries
Managing Partner | ESG International Value Chains

tijmen.de.vries@schuttelaar.nl

+31 6 58762364

[schuttelaar.nl](https://www.schuttelaar.nl)

070 – 318 44 44

info@schuttelaar.nl

Den Haag

Zeestraat 84
2518 AD Den Haag

Wageningen

Bronland 12-S
6708 WH Wageningen

Brussel

Rue Belliard 199, bte 22
B-1040 Brussel

Volg ons op social media

- [werkenbijschuttelaar](#)
- [schuttelaar](#)
- [schuttelaar & partners](#)
- [schuttelaar & partners International](#)

© Schuttelaar & Partners. Alle teksten, beelden, logo's en andere content in deze presentatie worden beschermd door het auteursrecht, tenzij anders vermeld. Reproductie en/of gebruik is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming. Onze algemene voorwaarden zijn te vinden op [schuttelaar.nl/voorwaarden](https://www.schuttelaar.nl/voorwaarden).

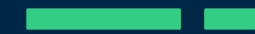

Schuttelaar
& Partners

The Agency for a Healthy World

Schuttelaar
& Partners

**The
Agency
for a
Healthy
World**